

Teoria sterowania

Zadania przygotowawcze do drugiego kolokwium

Zadanie 1. Dane jest równanie drugiego rzędu

(a) $\ddot{x} + \dot{x} = u, \quad x \in \mathbb{R}, \|u\| \leq 1.$

(b) $\ddot{x} - \dot{x} = u, \quad x \in \mathbb{R}, \|u\| \leq 1.$

Rozwiąż problem czasoptymalnego sterowania do punktu $(x, \dot{x}) = (0, 0).$

(i) Podaj równania fragmentów trajektorii optymalnych,

(ii) Podaj liczbę i czasy zmian sterowania,

(iii) Znajdź obszar, z którego $(x, \dot{x}) = (0, 0)$ jest osiągalny,

(iv) Naszkicuj rysunek.

Zadanie 2. Rozważmy problem czasoptymalny $\ddot{x} + 2x\dot{x} + 3x = u, \quad x, u \in \mathbb{R}, |u| \leq 1.$ Znajdź obszar, z którego optymalnie sterując do punktu $(x, \dot{x})$ wystarczy najwyżej jedna zmiana sterowania.

Zadanie 3. Korzystając z ZMP wyznacz optymalne trajektorie dla następujących problemów

$$\begin{cases} \dot{x}_1 = x_2 \\ \dot{x}_2 = -x_2 + u \end{cases} \quad u \in \mathbb{R},$$
$$\begin{cases} \dot{x}_1 = x_2 \\ \dot{x}_2 = x_2 + u \end{cases} \quad u \in \mathbb{R},$$
$$x(0) = x^0 \in \mathbb{R}^2, \quad x(T) = (0, 0) \quad (T \text{ jest ustalone})$$
$$\frac{1}{2} \int_0^T u^2 dt \rightarrow \min$$

Zadanie 4. Samochód Dubinsa

Rozważmy problem sterowania samochodem mogącym poruszać się w przód ze stałą prędkością liniową i jednocześnie zakreślać z ograniczoną prędkością kątową. Tzw. „Dubins car problem” polega na znalezieniu czasoptymalnej trajektorii przeprowadzającej samochód z dowolnej konfiguracji początkowej (położenie + orientacja) do dowolnej końcowej.

Po odpowiednim przeskalowaniu powyższy problem sprowadza się do czasoptymalnego sterowania poniższym układem

$$\begin{cases} \dot{x}_1 = \cos \theta, \\ \dot{x}_2 = \sin \theta, \\ \dot{\theta} = u, \quad |u| \leq 1, \end{cases}$$
$$x = (x_1, x_2) \in \mathbb{R}^2, \quad \theta \in S^1,$$
$$x(0) = x_0, \quad \theta(0) = \theta_0, \quad x(T) = x_T, \quad \theta(T) = \theta_T,$$
$$T \rightarrow \min$$

Zadanie 5. Dany jest układ sterowania

$$\begin{cases} \dot{x}^1 = x^2 & |u| \leq 1 \\ \dot{x}^2 = -x^1 + u \end{cases} \quad (1)$$

Znajdź sterowanie przeprowadzające punkt (x_0^1, x_0^2) do zbioru $B = \{(x^1, x^2) : (x^1)^2 + (x^2)^2 \leq R^2\}$ w najkrótszym czasie (stałą $R > 0$ można sobie dowolnie wybrać).

Zadanie 6. Dla zagadnienia wariacyjnego na płaszczyźnie $v = (x, y)$ z funkcjonałem

$$\int \langle \dot{v}, \dot{v} \rangle + 2 \langle C\dot{v}, v \rangle - \langle (Id + C^2)v, v \rangle,$$

gdzie

$$C = \begin{pmatrix} 0 & 1 \\ -1 & 0 \end{pmatrix},$$

zbadaj ekstremale i drugą wariację.

Zadanie 7. (dla ambitnych) Rozwiąż poprzednie zadanie dla dowolnej macierzy C antysymetrycznej.

Zadanie 8. Dana jest metryka Riemannowska na płaszczyźnie ze współczynnikiem $\frac{4}{4+|x|^2}$ (czyli długości wektorów zaczepionych w x modyfikujemy o ten współczynnik. Wykaż, że okrąg o środku 0 i promieniu 2 jest ekstremalą tego funkcjonału, zbadaj drugą wariację. Jak wyglądają pozostałe ekstremale?

Zadanie 9. Podaj przykład zagadnienia wariacyjnego, takiego że

- (a) na pewnej ekstremali funkcjonał spełnia warunek Legendre'a, ale od pewnego czasu ta ekstremala nie minimalizuje funkcjonału, bo druga wariacja nie jest nieujemna,
- (b) każda ekstremala dla dowolnego czasu minimalizuje funkcjonał.

Zadanie 10. W $\mathbb{R}^n$ dana jest podrozumność M wymiaru $n - 1$. Niech $N \subset \mathbb{R}^n \times \mathbb{R}^n$ będzie podrozumnością składającą się z par (x, p) , gdzie $x \in M$, a p jest wektorem prostopadłym do M w punkcie x . Wykaż, że N jest Lagrangowska.

Zadanie 11. Wykaż, że dowolna dwuliniowa forma antysymetryczna na przestrzeni liniowej $\mathbb{R}^n \times \mathbb{R}^n$ daje się za pomocą liniowej zmiany współrzędnych sprowadzić do postaci $\sum_{i=1}^n dx^i \wedge dp^i$. Innymi słowy wykaż, że dowolna macierz symetryczna A daje się przestawić jako $A = P^t B P$, gdzie

$$B = \begin{pmatrix} 0 & 1 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ -1 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 & \cdots & 0 & 0 \\ 0 & 0 & -1 & 0 & \cdots & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & 0 & 1 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \cdots & -1 & 0 \end{pmatrix}.$$